

Državni
hidrometeorološki
zavod

Primjena Kalmanovog filtera za naknadnu obradu prognoze sunčeve radijacije numeričkim modelom ALADIN.

Tomislav Kovačić (kovacic@cirus.dhz.hr), Igor Horvat,
Kristian Horvath, Alica Bajić, Stjepan Ivatek-Šahdan, Antonio Stanešić

Državni hidrometeorološki zavod

Ulaganje
u budućnost!

KONKURENTNA
HRVATSKA

FOND ZA ULAGANJE
U ZNANOST I INOVACIJE

Ministarstvo
znanosti,
obrazovanja
i sporta

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj

Opis metode

$x_{f,k}$: bilo koja varijabla prognozirana numeričkim prognostičkim modelom.

$x_{o,k}$: izmjerena vrijednost te iste varijable.

$$b_k = x_{f,k} - x_{o,k}$$

$B = \bar{b}$: sistematska pogreška prognoze.

Pretpostavka: $b_k = \xi_{0,k} + \xi_{1,k} p_{1,k} + \dots + \xi_{n,k} p_{n,k} + v_k$, $v_k \sim N(0, V_k)$

p_i : prediktori – bilo koji broj za to prikladnih varijabli numeričkog modela.

U matričnom zapisu: $b = H \xi + v$

Kori girana prognoze: $x_{c,k} = x_{f,k} - \hat{b}_k$ $\hat{b}_k = H_k \xi_{k,k-1}$

Opis metode

Promijena koeficijenata: $\xi_{k,k-1} = \xi_{k-1,k-1} + w_k$, $w_k \sim N(0, W_k)$

Kalmanov filter: $\xi_{k,k} = \xi_{k,k-1} + K_k (b_{o,k} - \hat{b}_k)$, ...

Kovarijancne matrice:

V_k korištenjem $v_k = b_{o,k} - H_k \xi_{k,k-1}$

W_{k+1} korištenjem $w_k = \xi_{k,k} - \xi_{k-1,k-1}$

Pri tome koristimo v_i i w_i za određeni broj zadnjih koraka.

Početne vrijednosti:

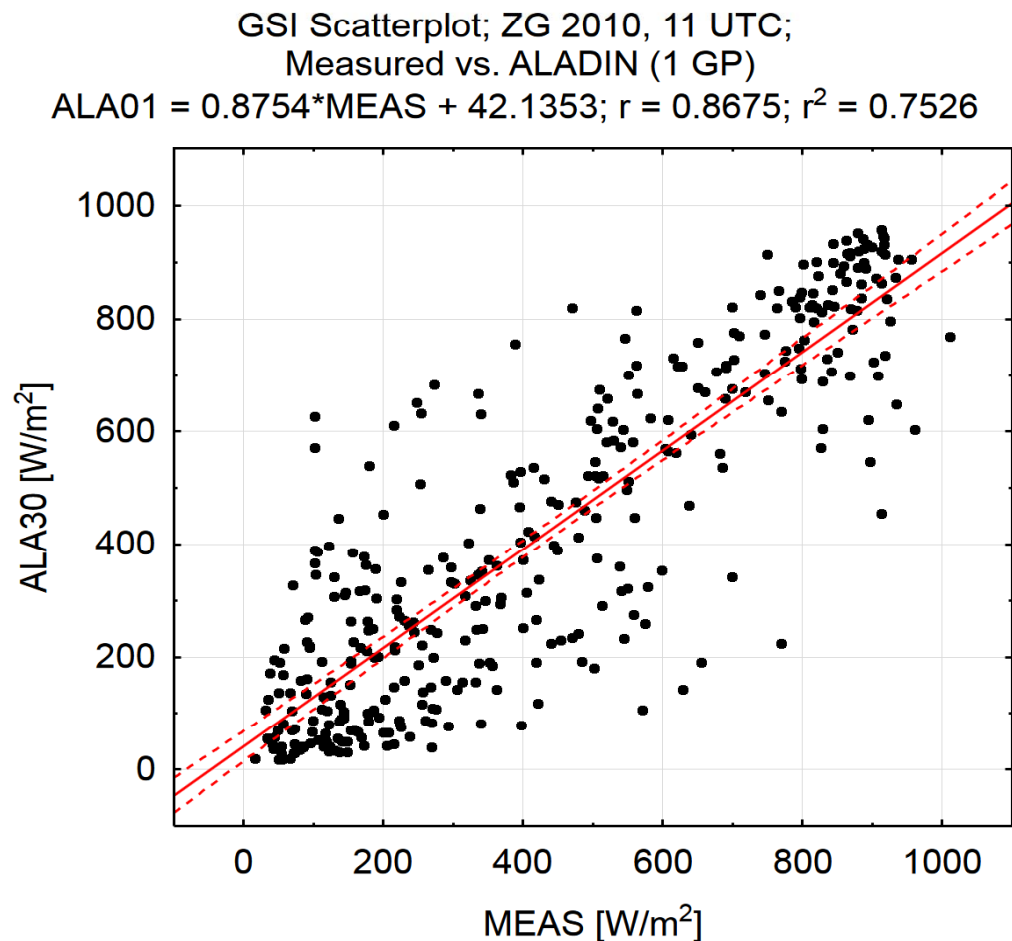
V_0 , W_0 i P_0 su dijagonalne matrice s malim vrijednostima na dijagonali.

$$\xi_0 = 0$$

k : indeks uzastopnih integracija numeričkog modela s početkom u istom satu u danu.
 $x_{f,k}$ se uzima uvijek za isto prognostičko vrijeme.

Usporedba prognoze sunčevog zračenja s mjerenjima.

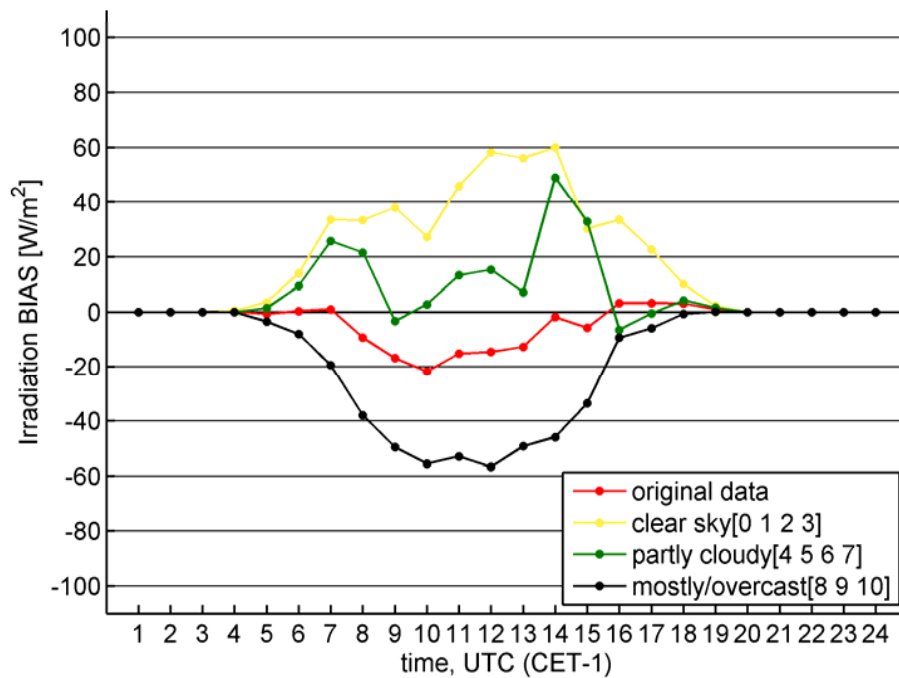
Sunčevo zračenje: srednja snaga sunčevog zračenja na horizontalnu plohu tijekom jednog sata.

Usporedba prognoze sunčevog zračenja s mjerenjima.

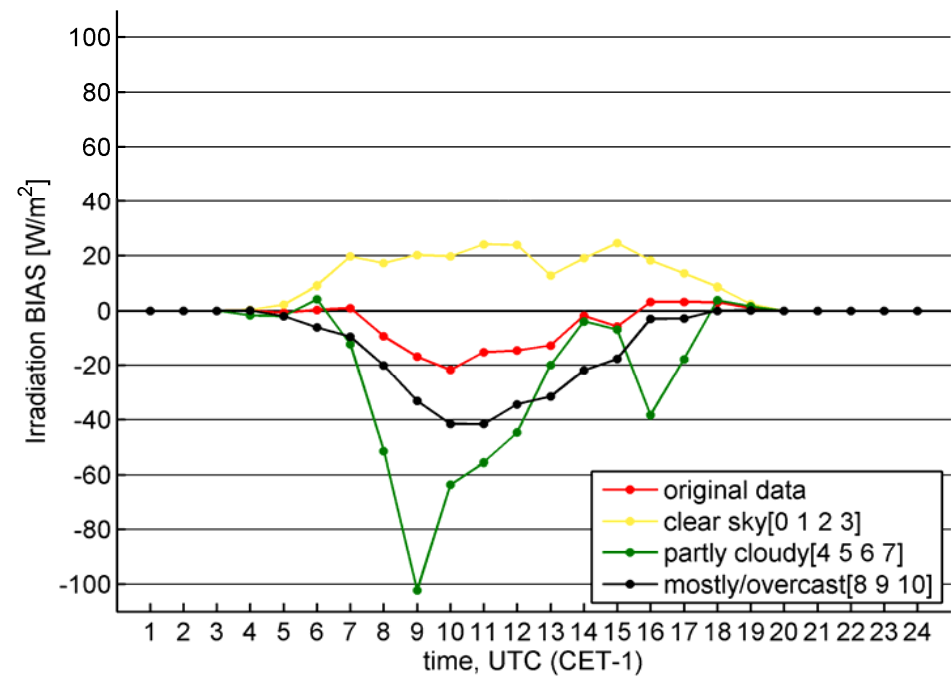
Sistematska pogreška.

GSI, BIAS; ONLY ALADIN 8km, Zagreb - Maksimir, 2010.

Podjela po naoblaci samo prema prognozi modela.

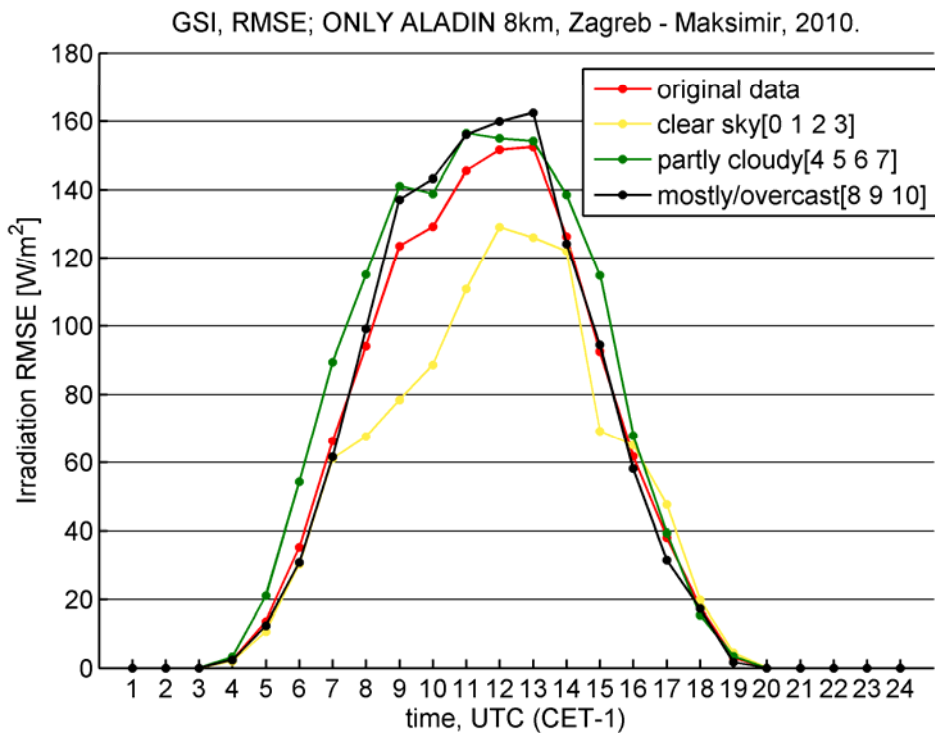
GSI, BIAS; MEAS & ALADIN 8km, Zagreb - Maksimir, 2010.

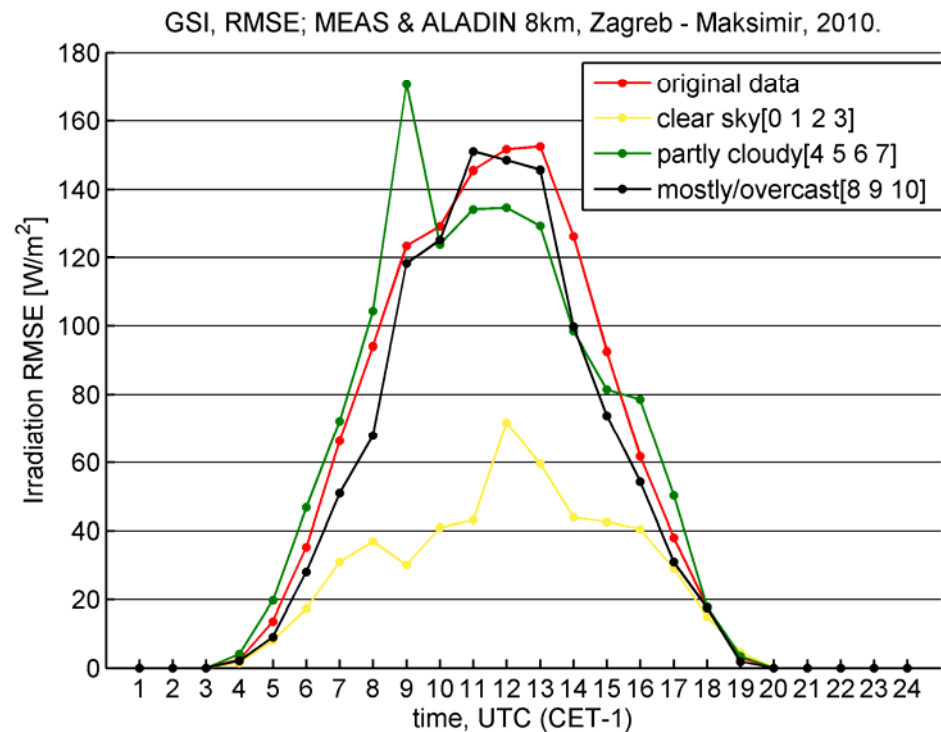
Podjela po naoblaci za slučajeve kad se prognozi modela podudarala s opažanjima.

Usporedba prognoze sunčevog zračenja s izmjerenima.

Korijen srednje kvadratne pogreške.

Podjela po naoblaci samo prema prognozi modela.

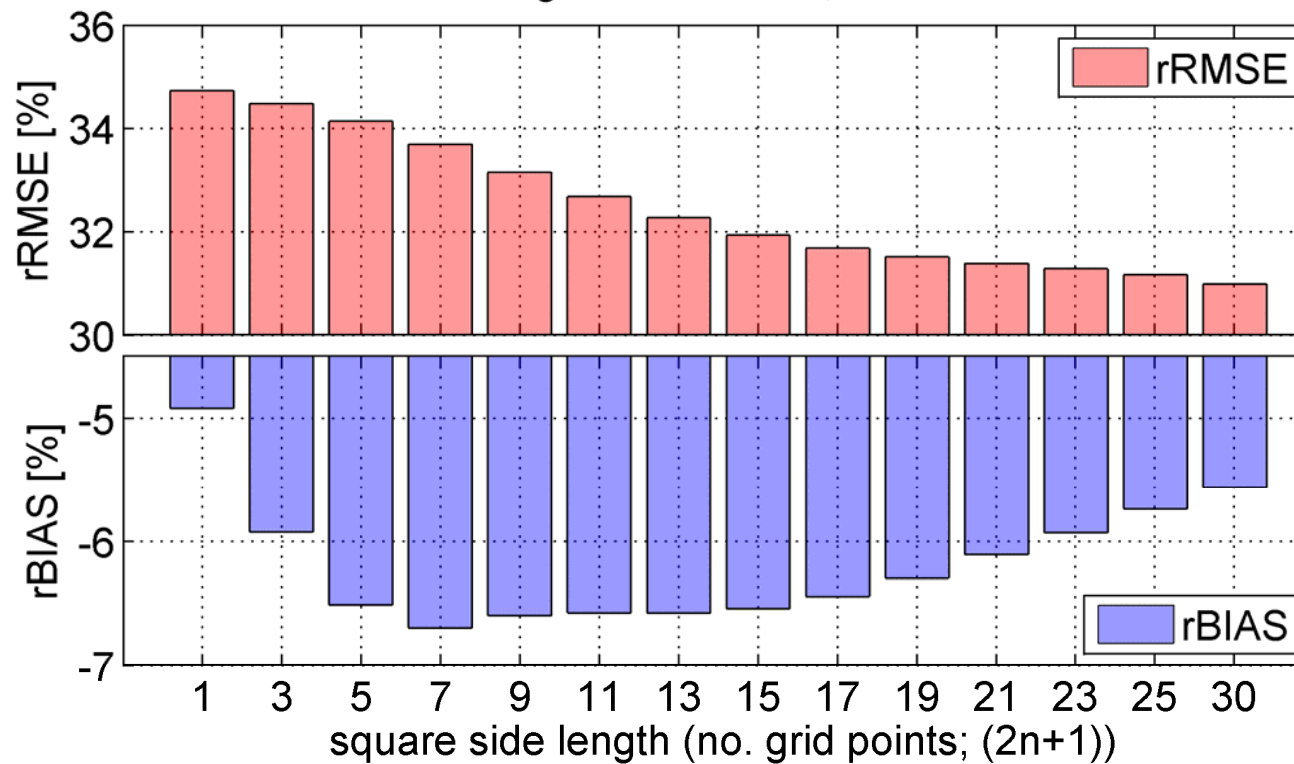

Podjela po naoblaci za slučajeve kad se prognozi modela podudarala s opažanjima.

Smanjivanje korijena srednje kvadratne pogreške.

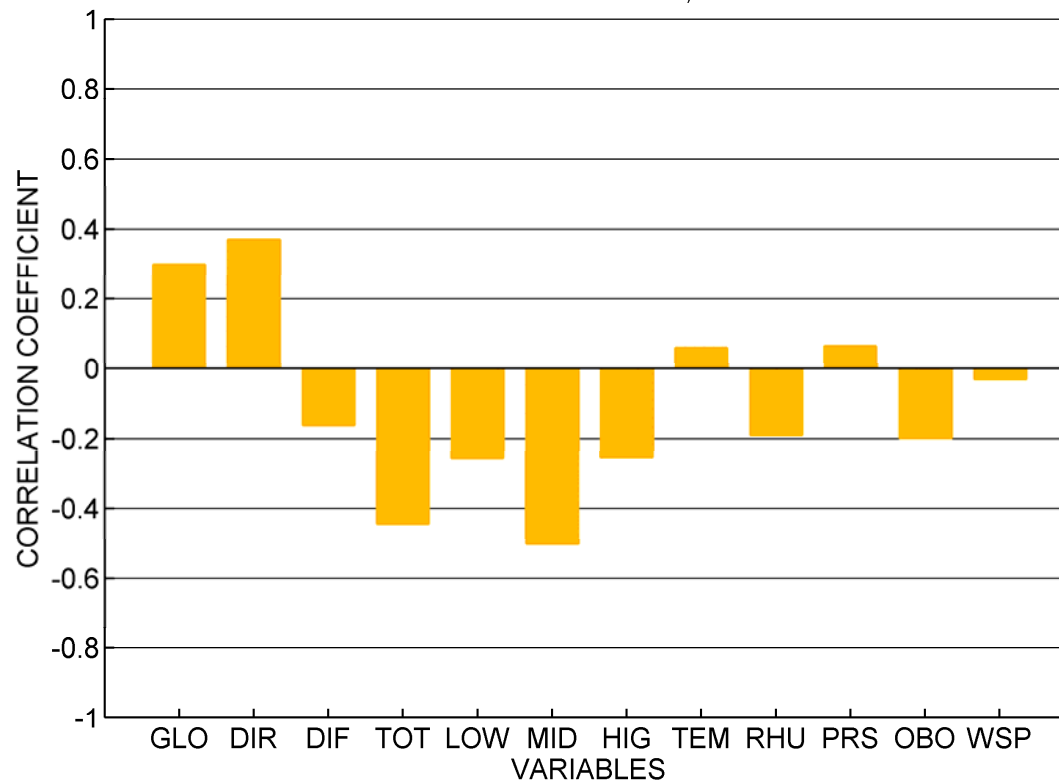
Usrednjavanje po horizontalnoj površini.

GSI ALADIN forecast relative RMSE & BIAS spatial average
Zagreb - Maksimir, 2010.

Korelacija pogreške sunčevog zračenja s drugim prognoziranim varijablama

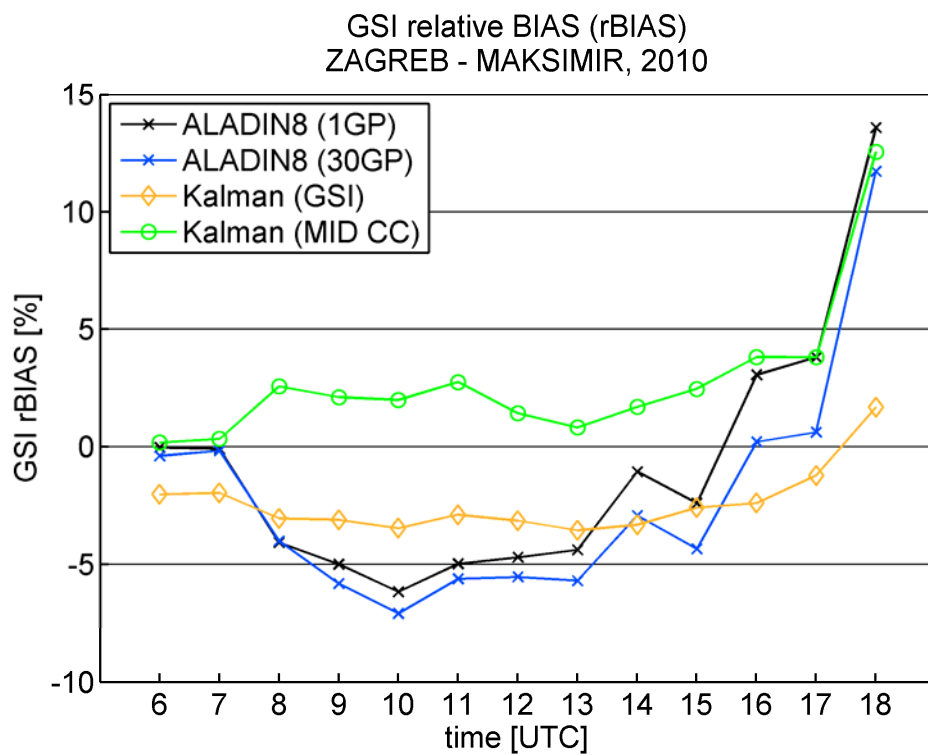
GLOBAL SOLAR IRRADIATION ALADIN FORECAST CORRELATION
 GSI FORECAST ERROR vs. FORECAST VARIABLES
 ZAGREB - MAKSIMIR, 2010.

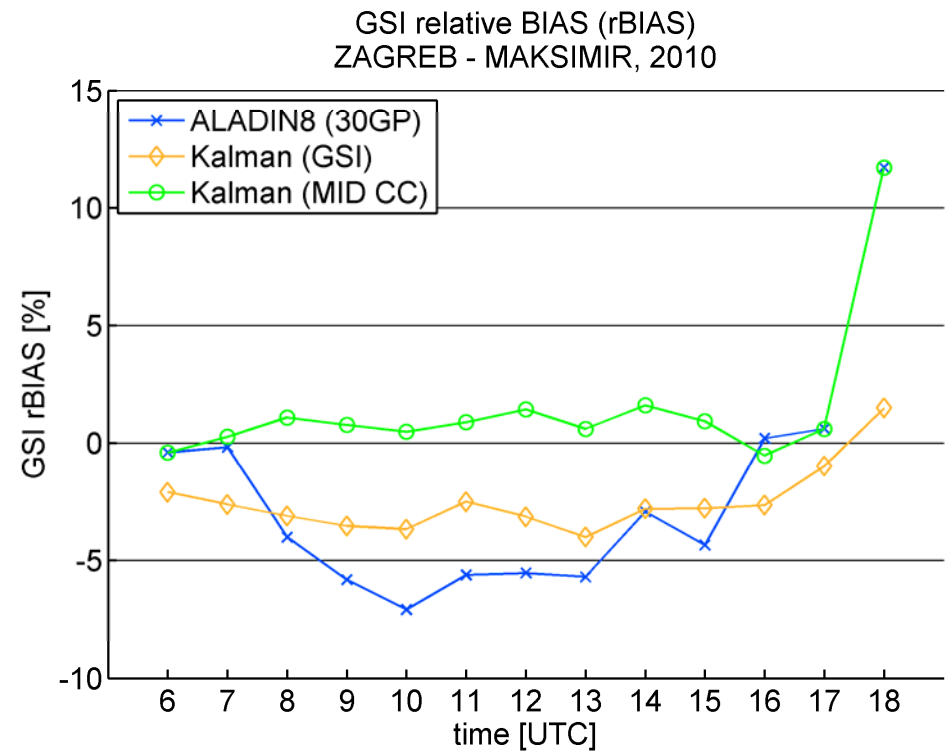

Rezultati korekcije prognoze korištenjem Kalmanovog filtera.

Sistematska pogreška.

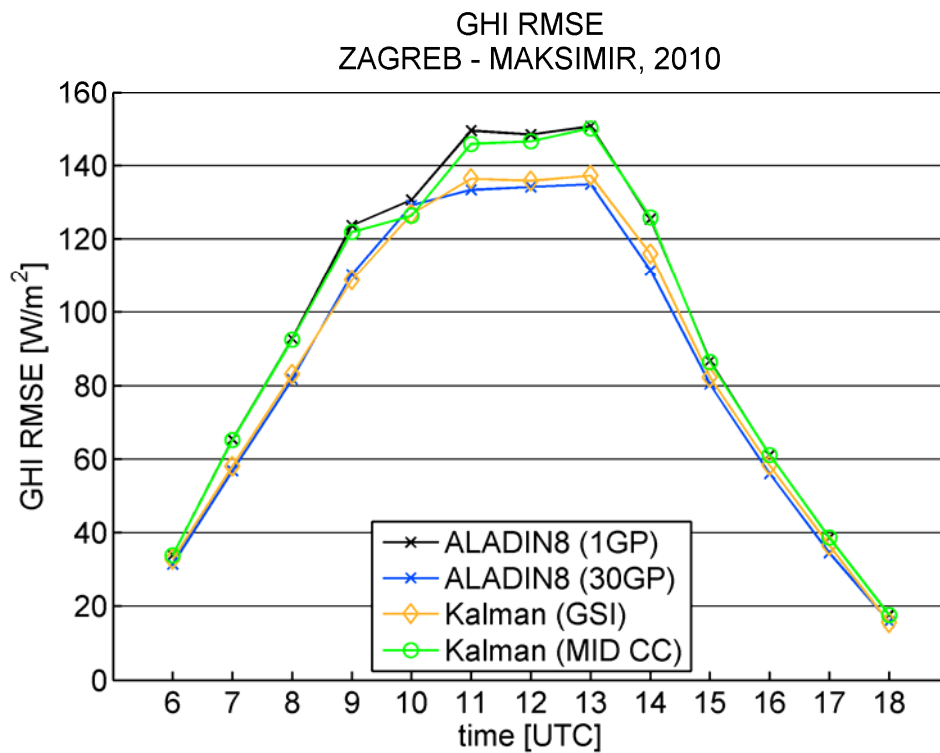
U točki modela .

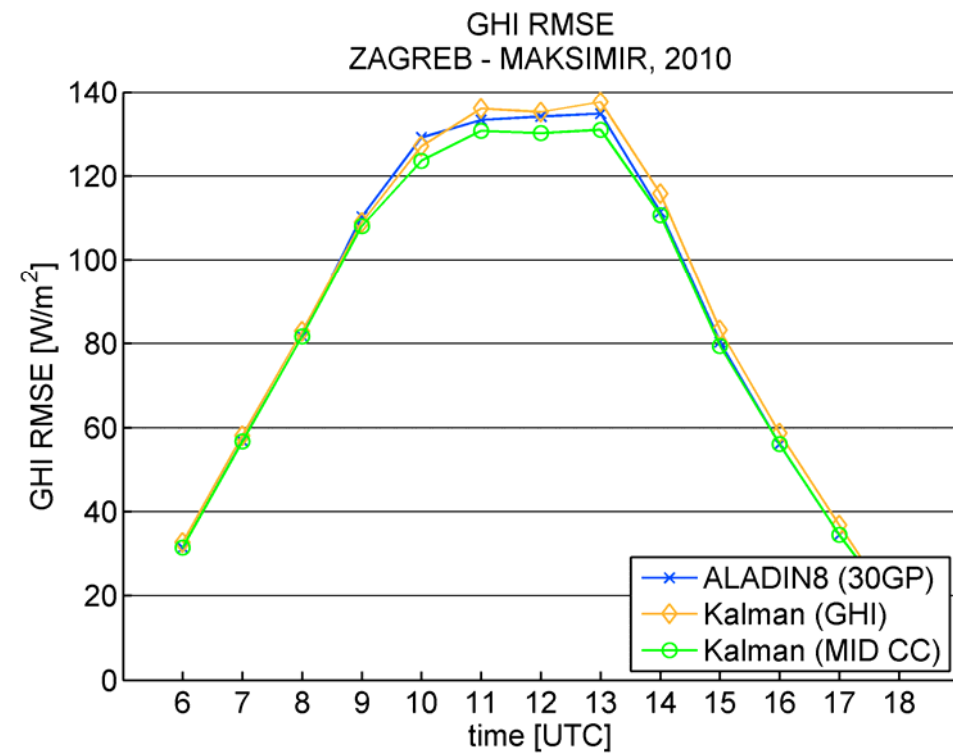
Usrednjeno preko 30X30 točaka.

Rezultati korekcije prognoze korištenjem Kalmanovog filtera.

Korijen srednje kvadratne pogreške.

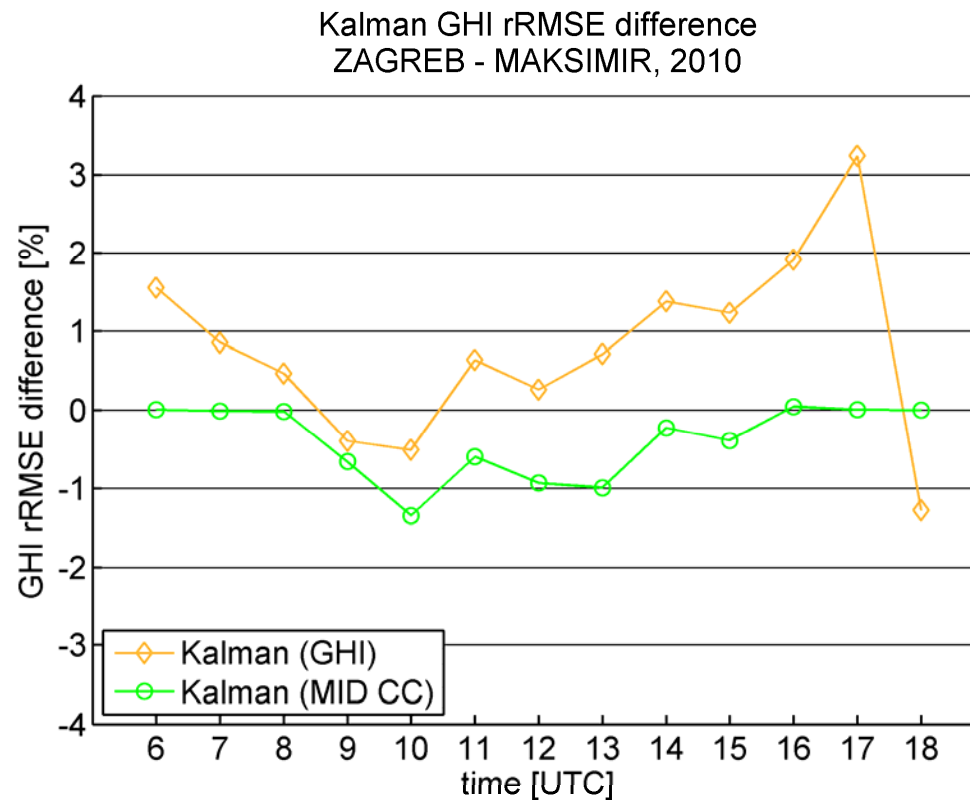
U točki modela .

Usrednjeno preko 30X30 točaka.

Rezultati korekcije prognoze korištenjem Kalmanovog filtera.

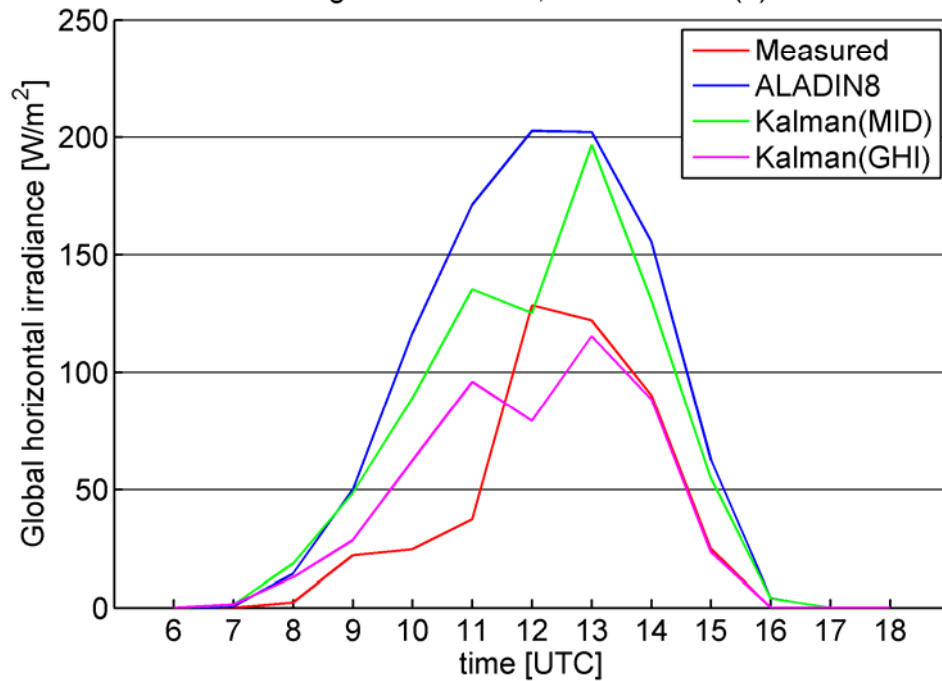
Korijen srednje kvadratne pogreške – razlika u odnosu na model.

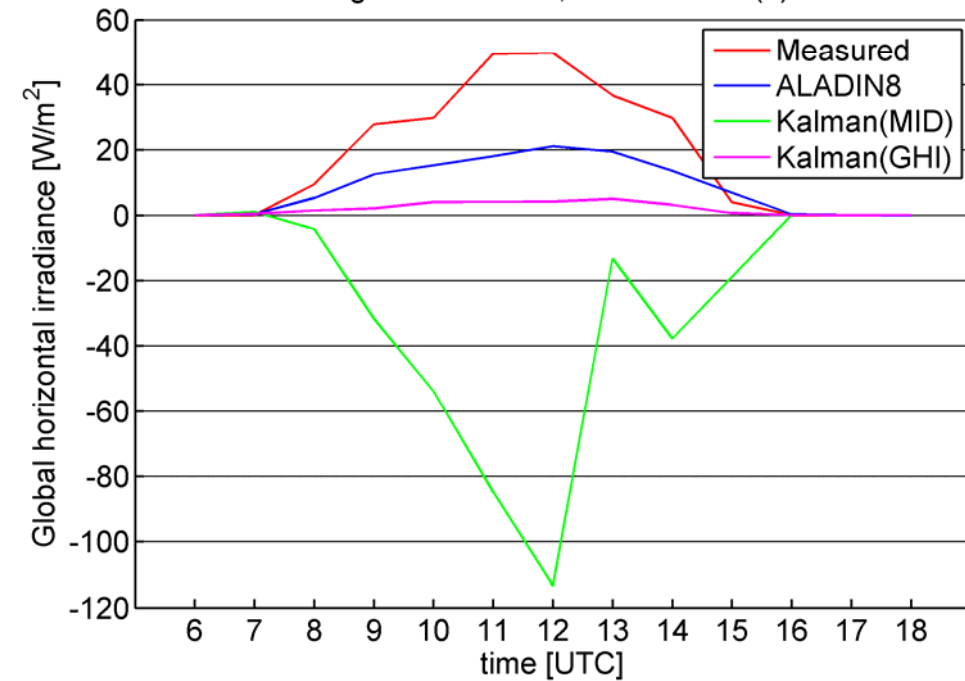
Usrednjeno preko 30X30 točaka.

Problem.

Global horizontal irradiance
Zagreb - Maksimir, 2010-Jan-07 (7)

Global horizontal irradiance
Zagreb - Maksimir, 2010-Jan-08 (8)

Lako je riješiti!

Zaključak.

- Prikazanom metodom moguće je ukloniti sistematsku pogrešku.
- Moguće je malo smanjiti korijen srednje kvadratne pogreške.
- Korekcija je jako ovisna o pogreškama prethodnog dana.
- Perzistencija je preslaba kao model za prognozu pogreške prognoze sunčeve radijacije.
- Numerički model za prognozu vremena nedovoljno razlučuje pojavu nagle promjene radijacije.

Što dalje?

- Koristiti podatke iz prostora oko točke za koju se računa sunčeva radijacija.
- Koristiti pogreške drugih varijabli numeričkog modela kao prediktore za kratkoročnije prognoze (nekoliko sati).
- Iskoristiti empirička svojstva sunčevog zračenja (veza između ukupnog i raspršenog zračenja).
- Poboljšanje numeričkog modela za prognozu vremena.

Hvala na pažnji!

Zahvala

Prezentirani istraživački rezultati dobiveni su unutar projekta **ENHEMS-Buildings – Unapređenje kapaciteta istraživanja, razvoja i transfera tehnologije vezanih uz sustave gospodarenja energijom u zgradama.**

Projekt je sufinancirala Europska unija u iznosu od 478.993,14 EUR putem ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava br. IPA2007/HR/16IPO/001-040510.

WEB STRANICA PROJEKTA

<http://www.enhems-buildings.fer.hr>

DISCLAIMER

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost autora i ona ni na koji način ne odražava mišljenje Europske unije.

